

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Serisori nefrancați nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nrx. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iulin Le-
opold (VII Erzshet-közut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 8 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
cile poștale din țară și din
străinătate și la d-ii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
lângă Inului Nr. 30. etajin
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dănuț acasă; Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 137.

Brașov, Duminică 22 Iunie (5 Iulie)

1908.

NOU ABONAMENT LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Iulie st. v. 1908

se deschide nou abonament pe cartalul trei
al anului, la care invităm pe toți amicii
și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni
6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Destăinuirii diplomatice

despre întrevăderea dela Reval.

Rămâne cel mai interesant ca-
pitol al discuțiilor de azi ale pre-
sei cestiunea: Ce s'a pus la cale la
întrevăderea dela Reval și la ce schim-
bări ne putem aștepta în viitorul
cel mai apropiat?

Nu mai trebuie să spunem, că
întrebarea aceasta ne privește foarte
deaproape și prin urmare trebuie să
intereseze în mod deosebit pe cei din
monarchia noastră. Dar totodată nu
putem trece cu vederea, că noua con-
stelație ce se pregătește în politica
mare, atinge și națiunile mici euro-
pene și îndeosebi sunt Românii cari
în pozițiunea lor permanent dificilă
între cele două mari împărății sunt
espusei mai mult înrăuririlor ce rez-
ultă din raporturile între marile pu-
teri ale Europei. Până acuma România
a avut ca punct de razim în politica
ei esterioreală alianța triplă, de care a
fost mai mult sau mai puțin con-
strânsă a se apropia încă de acum
douăzeci și cinci de ani. Nu este prin
urmare o întrebare de a doua mână
pentru România, dacă în cazul unei

eventuale schimbări a constelației ge-
nerale, ce se vestește de pretutindeni
ca o urmare a apropierei Angliei de
Rusia, mai poate să conteze la rază-
mul de până acuma, ce o mănase
în apele politice de pace germano-
austriace.

În asemeni împrejurări sunt de
un deosebit interes pentru noi destăi-
nuirile diplomatice ce le face un con-
silier de legățiune german în retragere
Vom Rath, care mai de demult a fost
atașat ambasadei germane în Londra.
Vom Rath este și deputat în parla-
mentul german. Sub titlul „In dosul
culiselor“, Rath publică în ziarul ber-
linez „Tag“, acele destăinuiri. În in-
troducerea consilierului delegațiune spune
că cabinetul englez, care a funcționat
la suirea pe tron a Regelui Eduard la
1901, nutrea în toată seriozitatea pla-
nul unei strânse alipiri a Angliei de
tripla alianță și în deosebi de Germa-
nia. Ambasadorul Germaniei, contele
Hatzfeld, inițiase deja în privința a-
ceasta tratări cu guvernul englez;
neașteptata lui retragere și moarte a
pus însă capăt acestei tratări. Cabi-
netul german s'a arătat ceva prea
rezervat în decursul acestor negocieri
pentru încheierea unei alianțe ofen-
sive și defensive cu Anglia. Urmarea
a fost, că cabinetul englez, spre a ieși
din izolația sa, s'a hotărât a se apro-
pia de dubla alianță, care apropiere
aduse după sine și întrevăderea cea
mai nouă dela Reval. Aici s'a stabilit
împărțirea orientului-european între
Rusia, Franța și Anglia, pe lângă
oarecari considerații față cu interesele
austro-ungare, însă cu totala elimi-
nare a intereselor germane.

Acesta să fie punctul principal al
memorandului, care cuprinde rezultatul
conferențelor dela Reval. Împărțirea
orientului european, de care e vorba,
se referă la Turcia europeană, Asia
mică, Arabia și Persia. Interesele en-
gleze se precizează într'acolo de a
crea o directă și independentă legă-
tură pe uscat cu India. Franciei i se

dă la aceasta împărțire protectoratul
asupra Syriei, pe când Rusia capătă
mână cu totul liberă la Bosfor prin
aceea că Anglia renunță la vechia ei
politică tradițională. Austro-Ungaria
nu poate fi ignorată cu totul la aceasta
împărțire. Ambasadorul englez, lord
Curzon, este de părere că Austro-
Ungariei i-se poate garanta eventual
estinderea sferei sale de putere până
la Salonic. Italiei să i se promită ca
compensație Illyria. Cu Italia vor să
evite ori ce diferențe. De aceea pre-
văd pentru ea avantaje și în alte
locuiri.

Pentru moment — zice autorul
articoului din „Tag“ — politica en-
gleză țintește într'acolo de a trage
Austro-Ungaria în hora alianței anglo-
ruso-franceze.

Regele Eduard are de gând să
afle un mijloc nou pentru a împăca
interesele Austro-Ungariei în Orient. În
locul programului dela Mürzsteg care
este părăsit. Printr'asta voiește să li-
bereze politica austro-ungară de de-
pendența ei de politica germană.

În partea ultimă a articolului său
consilierul vom Rath spune, că re-
gele Eduard vrea să vie iarăși la Ma-
rienbad și de acolo să meargă la Ischl
se câștige pe bătrânul împărat Fran-
cisc Iosif pentru politica engleză. Vom
Rath se întrebă în fine dacă suveranul
austro-ungar se va putea decide
a se rupe de îmbrățișarea cu Wil-
helm II pentru a primi propunerile
regelui Angliei, ce sunt destul de fa-
vorable pentru Austro-Ungaria. Se
naște dar pentru Germania pericolul,
că în viitor se va slăbi legătura ei
cu Austro-Ungaria. Până acum anta-
gonismul dintre Austria și Rusia în
Balcani a fost adevăratul ciment pen-
tru alianța germano-austriacă. Cu cât
mai mult se va topi acest ciment cu
atât mai mult se va slăbi și alianța
aceasta a Germaniei cu Austro-Unga-
ria, căreia i-s'a dat o lovitură mare
prin politica germană față cu Polonia.

Dacă se vor confirma datele acestea
ale diplomatului german, atunci înțe-
legem că Revalul a pus așa de mult
pe gânduri pe Wilhelm II.

La jubileul „Gazetei“.

Sântejude, 2 Iulie 1908. — Vă rog
a primi și dela mine suma de 4 (patru)
coroane 50 bani, pentru fondul jubila-
r al „Gazetei“. Totodată Vă doresc
d-le Director și pe viitor curaj la con-
ducerea „Gazetei“, susținând stindar-
dul primit dela antecesorii D-voastră.
La mulți ani spre fala neamului! La
mulți ani stejarule verde în curaj!

Vasiliu Pușcariu,
protopop.

19 Iunie 1908. (Vila Smara)

Improvizație

Lui A. Mureșianu.

Cei d'întâi ca cei din urmă
Zis'a oarecând Isus:
Fie-ți visele 'mplinite
Și urmașii și mai sus
Să înalțe a ta fală,
Patrioticul avânt;
Cel ce muncit'a ca tine
De aceea toți Românii
Te-au cântat așa frumos
Și cu ei recunoștința.
Astăzi ți-duce priinos

Smara.

Dicio Săn-Mărtin, 2 Iulie 1908. —
Stimate d-le Mureșianu! Trimit 10
(zece) coroane pentru fondul jubilar.
Felicit „Gazeta Transilvaniei“ cu bu-
curie adevărată a inimii. Dorește suc-
cese strălucite și viață nesfârșită pen-
tru „Gazeta“, întru apărarea dreptu-
rilor poporului român, eară D-voastră
viață lungă și plină de fericire, văzând
cu ochii apreciată munca greu dusă
pentru înaintarea neamului nostru.

Dr. Romul Boilă,
advocat.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Santinela.

Schiță de Em. Gârleanu.

Seara se lăsă de vreme, umedă și
rece. Norii, atârnați ca niște perdele de
cer, își țarau capetele pe pământ, împră-
știindu-se din când în când într'o bură de
ploaie mărunță, deasă ca peria. Mirosul
înecăcios, pipărat al prafului de pușcă,
se amesteca peste tot cu cel acru al sân-
geli frământat în țărâna cleioasă de pi-
cioarele oamenilor și al cailor. Apa ce că-
dea de sus spăla câmpia, strângând prin
vâlcele ochiuri adânci în care cercetașii se
afundau până la glesne. Pe ici-colo, facile
fumegându își aruncau lumina tristă îm-
prejurul soldaților ce ridicau pe răniți. Și
peste tot oricē sgomot de viață se stin-
sesse; tot furnicarul de oameni ce cu pu-
țin înainte se svărcolise în spasmele furiei
nebunești părea că fusese înghițit de pământul
căscat deodată sub picioarele lor. Pterilo se
sleiseră, inimile băteau înăbușite, brațele
căzuseră frânte. Și n față Grivița se ștersese
în întunecul de nepătruns. Dar oamenii veghiau.
Se putea ca Turcii să înceacă un atac în urma
isbânzilor avute, după cum și dânsii se te-
mneau ca Românii să nu năvălească din
nou în zorii zilei. Răniții fură ridicați, fa-

cele se stinseră, iar prin întunecul ce
apăsă câmpia și sub ploaia ce cădea tot
mai repede, santinelele începură să stră-
bată câmpul ostentiv, de abia tărându-și
picioarele, spre dușmanul din față.

Din avanposturile regimentului 14
dorobanți se pregătea să pornească în pa-
trulă sergentul Nastea, cu soldații Ion a
Vădăni, Pricop George și Cardaș Vasile.
Sergentul împrumută o cartușieră, căci a
lui rămăsese pe câmpul de luptă, își cer-
cetă cartușile, apoi își strigă oamenii și
porni. Trebuiau să străbată linia avan-
posturilor apoi, împrăștiindu-și pe cei trei
oameni în santinele, să străpungă cerce-
tând, cât or putea mai înainte, spre Gri-
vița. După ce meraseră câțeva vreme, umăr
la urmă, sergentul se opri deodată:

— Parcă s'a auzit ceva.

Soldații ascultară ținându-și răsul-
flarea. De departe se auzea șuietul vântu-
lului trecând prin niște tufăriș. A Vădăni
răspunse, șoptit:

— O hi fost la avanposturile no-
stre, domnule sergent!

Pricop incredință și el:

— Da, la avanposturi, în urmă.

Atunci sergentul Nastea hotărî:

— De-acu băieți, ne împrăștiem. Tu,
Pricop o iei la dreapta; A Vădăni drept
în față; Cardaș la stânga. Eu o să merg
după A Vădăni.

Apoi după ce se gândi:

— Nu trebuie să ne împrăștiem prea
mult. Eu o să dau țignale cu fluieru, ca
sa nu ne rășchirăm prea tare... Înainte,
marș!

Soldații își făcură cruce și porniră...

Ploaia se întea din ce în ce. Intu-
necul era de nepătruns. Aerul încărcat
te înădușea. Cardaș se opri o clipă, as-
cultă, din urmă se auzi un țignal ușor,
repețit de două-trei ori. Soldatul își șopti:

— Domn' sergent Nastea.

Și porni mai departe. Picioarele îi lu-
necau, simți că scoboară într'o vâlcea; se
opri din nou. Nu mai auzi țignalul. Ploaia
se repezi deodată ca un biciu sfichiindu-i
fața. Apa îi străbătu repede mantaua și i-
ngreulia ranița. Capul i-se învălmăși, îl
apucă parcă amețelele, se întoarse în loc
neștiind unde să apuce; pe urmă merse
la întâmplare. Crâmpie de gânduri îi ră-
vășeau mîntea. Parcă-l cuprinsese frica.
Ascultă puțin. Nimic. Atunci, cu glasul
stâns, strigă de câteva ori:

— Domn' sergent; domn' sergent
Nastea!

Nu primi nici un răspuns. Teama că
se rătăcise îi îngheță sângele în vine. Ple-
case de mult, trebuia să fi ajuns departe,
poate chiar în fața Griviței. O toană de
vânt îl înfășură într'o pânză de apă, luân-
du-i sufletul, și de sus se porni deodată

ca un potop. Cardaș se uită în toate păr-
țile se găsească un adăpost. Freacățul
frunzelor unui copac îi lovi spre dreapta
azul. Atunci se îndreaptă într'acolo. Grăbi,
buimac, pasul, dar când ajunse, se opri
deodată, dând piept prin întunecul, cu un
om. Soldatul se desmeteci puse degetul
repede pe trăgaciul, dar celălalt aruncă un
cuvânt domol, un cuvânt străin pe care
Cardaș nu-l cunoștea, dar pe care sufletul
lui îl înțelese. Necunoscutul parcă spusese:

— Lasă!

Cardaș lăsă trăgaciul, apoi se uită
bine la tovarășul care se lipise de trun-
chiul copaciului să se adăpostească de
ploaie. Când ochiul i-se deprinsu mai bine,
Cardaș desluși chipul și trupul omului de
lângă el. Era un soldat turc, o santinelă
rătăcită ca și dânsul, trimisă să iscodească
dușmanul. Cardaș se rezemă de copac cu
pușca lângă el. Umărul lui ajungea pe cel al
tăvălului și simți atunci că acesta tremura.
Pipăi trupul păgânului; turcul era îmbră-
cat numai în venghercă fără manta. Și lui
Cardaș i-se făcu milă. Ca și când ar fi
cunoscut limba Turcului, îl apucă de mână
și ținându-i haina într'o degete, îl întrebă:

De ce n'ai luat mantaua, bre?

Străinul dădu din mână, în gol, și
parcă iar răspunse cu glasul lui stins:

— Lasă!

Cardaș se gândi:

Din dieta ungară. Un mic incident între președintele Navay și Rakowsky, ca deputat, petrecut Miercuri la stabilirea ordinii de zi, s'a continuat alaltăeri, Joi, când dep. Beniczky a protestat contra purtării brusce și necolegiale a dep. Navay. Acesta îl face atent, iar Beniczky, ca să-și răsbune, cere să se constate, dacă camera e capabilă să aducă hotărâri. Și ce conșter-nare, când s'au numărat numai 53 deputați! Era primejdie nu atât pentru proiect, — care a fost primit fără prea multă vorbă, ci mai mult pentru dietele deputaților. Simțind acest pericol, Beniczky, la insistarea celor prezenți, și-a retras propunerea. Iar pertractarea proiectului și a urmat cursul regulat. S'au auzit 2 feluri de vorbiri la proiect. *Unul dintre deputați îl primește, dar desaproabă proiectul, al doilea îl respinge, dar rămâne și mai departe în partidul guvernamental.* La urmă a vorbit *Simonji-Semadan* (poporal), care a declarat pentru primire. Deși puțini în dietă, proiectul novejii execuționale se primește.

— La finea ședinței *Szmracsanyi* a interpellat în destiunea grevei muncitorilor dela fabrica de gaz din Budapesta, atacând cu vehemență purtarea partidului social-democrat și comitetul muncitorilor. I-a răspuns *Wekerle*, punându-i în vedere alcătuirea cât mai apropiată a legii grevei.

— În casa magnaților eri s'a ținut — probabil — penultima ședință înainte de ferii. S'au pertractat și primit toate proiectele votate de casa deputaților în timpul din urmă.

Minunile șovinismului. Sub titlul acesta »Libertatea« din Orăștie domaschează și infierează după merit cea mai nouă ispravă a direcțiunii gimnaziului reformat din Orăștie. Direcțiunea acestui gimnaziu maghiar ceruse cateheților români să facă *esamenul din religie în limba maghiară.* Cei doi domni protopopi români gr. or. și gr. cat., cateheții elevilor de aceste confesiuni, au spus însă singurul lucru ce-l puteau spune, că: le e peste puțință a face examen în ungurește, după ce au instruat anul întreg românește și după ce limba oficială a bisericilor, a căror învățături le propun, e numai limba română! La asta direcțiunea gimnaziului le-a dat răspuns, că în altă limbă decât în cea maghiară, nu iartă să se facă nici un examen din religie.

mate, consistoriile din Sibiu și Lugoj, a-și arăta cuvântul lor, cari au dus pricina la ministrul de culte, care însă până la încheierea anului, nu dase răspunsul său. În starea asta a lucrului direcțiunea gimnazială s'a ajutat așa, că a dat *tinerilor din religie tot calculul ce îl avuseră la mijlocul anului. Iar pentru viitor le-a dat de știre, că numai așa să mai și vie înapoi, dacă se obligă a învăța religia ungurește, — căci altfel din capul locului nici nu-i mai primesc în școală!*...

Iată una din roadele »politice naționale energice« și a »supunerii noastre ideii de stat maghiar« lansate și decretate de Apponyi și Szell la congresul societăților »culturale maghiare« din Budapesta!

Audiențe la Tar. Tarul a primit Joi la Peterhof pe ambasadorii Rusiei la Berlin și la Constantinopole; apoi a fost primit președintele Dumei. Audiența a durat un ceas.

— Dacă vine cumva și domn' sergent? Și iar i-se muiă inima. »Săracu, ce-i vinovat și el, că l-o prinde?« Apoi gândurile îl furară. Iși aminti de companie, de ai lui și o clipă uită par'că de tovarășul de lângă dansul. Atunci din pieptul turcului scăpă un oftat sfâșietor, atât de adânc încât lui Cardaș i-se păru că suspinase el. Intoarse capul; turcul încovoiat, adormise în picioare, trudit, frânt de osteneală. Cardaș îi simțea mâna caldă, slabă că-i pătrundea osul umărului prin manta. Deodată par'că îi veni până la ureche un țigal. Tresări, scutură pe turc, și-i strigă:

— Camarade, camarade! Acesta se trezi zăpăcit, se uita la Cardaș, îl bătu pe umăr și bolborosi câteva cuvinte, de abia sulate, apoi ridicându-și pușca cu greu se pierdu în noapte.

Ploaia se mai domolise. Cardaș o luă înapoi; peste câteva clipe auzi deslușit țigalul, și în curând ajunse la sergent și cei doi soldați.

Bine măi, credeam că te-o fi mâncat Turcii... Ce-ai văzut? Cardaș se opri scurt:

— Nimic, bună pace, să trăiți domn' sergent!

Și patrula porni înapoi, în ploaie, spre avanposturi.

(„Convorbiri critice.”)

Sesiunea Dumei va fi închisă pe la 15 Iulie și redeschisă spre finele lui Octombrie.

„Pacea“ cu Croații.

În ziarul »Hrvatska« din Agram, dep. croat *Zagorac*, scrie despre rezultatul conferințelor ținute în Bpsta, pentru reluarea păcii între Croația și Ungaria. La conferințele, cari s'au ținut din îndemnul partidului popular, au luat parte reprezentanți ai partidelor dietale: independist, constituțional și popular. Delegații au ajuns la următorul rezultat: Actualul guvern croat să fie înlocuit de unul provizor. Noul ban va avea să declare în dieta croată, că în înțelesul legii sancționate la 10 April 1874, este responsabil dietei, al doilea că între Ungaria și Croația este comuniune de stat. Ce privește destinația limbei, ea se conșideră rezolvată deja în legea pactului croat-maghiar. Referitor la căile ferate, că ele sunt ale statului maghiar sau formează întreprindere privată, conferința a hotărât, că vor tracta destiunea în comisia regnicolară, unde necondiționat va avea să se decidă în interesul Croaților.

Deputații croați, cari au luat parte la conferință au predat un memoriu deputaților unguri, în care, sunt rugați aceștia să saneze unele dispozițiuni contrare naturii pactului. Noul guvern va avea de îndeplinit mai multe legi și reforme de însemnătate precum sunt cele despre judicatura administrativă, organizarea secției economice a guvernului croat, și introducerea votului universal. Conform acestora vor trebui publicate noile alegeri pentru dieta croată, care va alege comisia regnicolară. La toate dorințele delegaților croați, deputații unguri au răspuns pozitiv, cerând numai fixarea cercului de competență a comisiilor regnicolare.

După știrile acestea date de unul dintre delegați, citiți știrea suferului coaliționist »Bud. Hirlap« întortochiată cum nu se mai poate: Conferințele amintite n'au avut colorit oficios. Guvernul a știut de ele, dar n'a influențat în nici un chip pertractările urmate. Deputații din propria hotărâre au discutat condițiile reînnoirii păcii, ceea ce nu li-se poate tăgădui, având dreptul de a se mișca liber ca membrii ai parlamentului și eventuala promovarea păcii. Decisiile deputaților nu sunt obligatoare

păcii ar fi favorabile guvernul le discută și nu le desaproabă, dar numai prin intermediul banului. Atâta spune »B. H.«. Va să zică: deputații țin conferințe, aduc hotărâri... dar nu's obligatoare. Guvernul știe de ele... dar nu exercită nici o influență, nu le conșideră de oficioase. Dar cum se le și conșideră astfel, când lucră pe ascuns, pe la spatele banului... Iar dnii deputații recunosc în conferințe drepturile autonome și cererile îndreptățite ale Croaților, dar sunt contra lor, și le desconșideră — în semnul statului unitar național — când să arată opiniei publice maghiare atât de credule.

Ce ironie coaliționistă?!

Situația în Persia. »Berliner Tagblatt« află din Teheran, că colonelul rus *Liatkov*, care are comanda supremă a trupelor persiane, și care a fost numit guvernator general al Teheranului, a dat o *proclamație*, prin care interzice cu desăvârșire purtarea de arme, aceasta sub amenințare cu pedeapsa cu moarte. De asemenea prescrie pedepse foarte severe pentru acei, cari vor huidui pe soldați. O altă proclamație a guvernatorului general ordonă vânzarea pâneli și a cărnei, și desemnează locurile, pe cari vor putea staționa trăsurile orașului. *Liatkov* proiectează sporirea brigăzii de cazaci la 5000 de oameni. Bani necesari pentru aceasta se vor scoate din dările pe coai și zahăr.

În Teheran se afirmă, că șahul, înainte de efectuarea noilor alegeri, va încheia mai multe convenții cu Rusia. Pentru moment Șahul dispune de fonduri suficiente. Direcțiunea telegrafelor i-a pus la dispoziție suma de 50.000 tomani, iar oficiul vămilor 10.000. Sumele acestea i-au fost predate fără avizul ministrului de finanțe.

Cu privire la *schimbul de telegrame dintre regele Eduard și Șahul Persiei* »Daily-Expres« publică următoarele: Regele Eduard a telegrafiat lui Mahomed Ali, Șahul Persiei, cerându-i să retragă cazacii din jurul legăției engleze din Teheran. Regele cere ca Șahul să-i răspundă pe cale diplomatică despre îndeplinirea acestei cereri. În nota sa telegrafică regele Eduard accentuează, că atâta timp cât Șahul nu poate garanta viața locuitorilor, cei refugiați la legăția engleză au dreptul a fi apărați.

Starea fondurilor nășăudene.

— Epilog —

Dupăre, — parte din dezbaterile urmate în conferință după ținerea expozeului meu, parte din convorbirile, sfătuirile și părerile auzite afară de conferință între prietini și persoane cu mare dorere pentru cauza fondurilor; — am văzut, că unii din frații grănițeri, — nu cu mai puțin interes, dar necunoscând în deajuns cauza, — nu m'au înțeles destul de bine, poate pe-trucă în unele puncte nu au fost destul de clarificați; după ce poate și publicul aflător afară de ținutul nostru în unele destiuni ale fondului nu e deplin indus și orientat, ca să poată judeca cauza limpede; după ce în unii s'au alții s'ar putea naște nedumeriri privitoare la ținuta mea în special și a comisiunii în general față cu școalele fundaționale, ca să nu să deie cauză la discuții ziaristice, cari cu *investivele lor nemeritate* nimicesc în oameni interesul și le reduc leul pentru cauză: află de consult cu binevoitoarea permisiune a onorabilei redacțiuni a mai adauge câteva lămuriri la expozeul meu apărut în »Gazeta« începând din n-rul 128 a. c.

Din capul locului trebuie să mărturisesc, că eu *principialmente* nici când nu am fost și nu sunt pentru desființare de școale, cu atât mai puțin, — de s'ar putea altcum — aș putea vorbi despre perirea școalelor fundaționale. Aceasta o știu prea bine toți d-nii comisiunii administratoare și foarte mulți din d-nii comitetului fondurilor.

Sunt aproape 10 ani, decând văzând necazul și cunoscând perfect finanțele fondului, eu însumi am propus, ca pentru acoperirea cunquenalelor învățătorilor dela școalele fundaționale să cerem ajutor dela stat pe baza legii din 1893, tocmai așa precum au cerut și cer susținătorii școalelor confesionale. Dacă confesiunile au cerut și cer, din ce motiv să nu cerem noi, când venitul nu ni-e suficient, iar repartiții nu avem pe cine face?! Principiul susținerii școalelor m'a îndemnat să fac aceasta propunere cu cea mai bună și curată intențiune. Dar ce să vezi? Nu numai că propunerea nu s'a primit, dar am fost tras în tină și pe cale ziaristică! Acuma l'am cere bucuroși, dar nu-l mai căpătăm!

Am recurs apoi la alt expedient: *La propunerea mea*, comisiunea fondurilor a înțeles că are interes să atră comunele interesate în prima linie față de școalele fundaționale rugându-le, ca ele să subvenționeze cu o sumă corespunzătoare bugetul acestor școale; să le asigure astfel existența luând fiocare în bugetul comunal câte o subvenție anuală pentru aceste școale, și aceasta cu atât mai vărtos, deoarece școalele au caracter comunal, și mai ales comunele *Monor, Hedimul, etc.*, o puteau ușor face acestea neavând aruncorii comunale! Ba mai mult! Conducătorii respectivelor comune pe cale privată au fost făcuți atenți la toate împrejurările, ce pot obveni! Și, ce credeți, care a fost rezultatul? Absolut negativ!

Amintesc încă un caz. Pentru școala repetițională economică comuna Monor după lege trebuie să plătească anual o sumă de 100 cor. Comuna n'a voit, fondurile au recurat și pentru acest bagatel au urmat atâta amar de scrisori, atâtea înterveniri și remonstrățuni la ministeriu și totuși fondurile au tras scurta! Știu frații Monoreni lupta mea, când cu edificarea școlii din Monor, pentru care fondul a trebuit să contragă împrumut.

Știu Domnii învățători lupta mea în cauza ajutorului de 200 cor. dela comuna Nășăud pentru școala repetițională agromonică!

Dal Am avut și am simț pentru existența acestor școale, însă cei interesați nu m'au priceput, ori n'au voit să mă priceapă. Munca începută trebuia continuată conștiu și la timp de cele 3 comune interesate în prima linie: Nășăud, Borgoprund și Monor.

Voința și nizuința noastră a buhurora de a susține școalele ne-a adus știrbirea autonomiei. Azi am ajuns acolo, că preliminarele acestor școale le compun curatoarele lor; apoi pe calea inspectorului reg. școl. se susțern comisiunii administrative a comitatului spre aprobare și numai apoi să trimit fondului susținător pentru a lua sumele în buget. Pe directorii acestor școale îi numește inspectorul regesc; cele mai multe cauze ale acestor școale acesta le judecă etc. etc. E bine așa? Totuși, dacă cineva cutează a expune azi limpede și adevărat starea lucrului dela aceste școale, frații mai de aproape interesați devin nervoși și ești

*) Dăm loc acestui articol ce-l primim dela d-l Dr. Leon Scridon, protonotar comitatens, fiind în strânsă legătură cu raportul publicat înainte cu câteva zile. — Red.

expus atcurilor! Zic, că omul acesta nu mai are simț pentru școală etc.

Ar fi foarte bine să susținem școalele, dar când vedem că absolute ne lipsesc mijloacele, când aproape de 10 ani preliminările se încheie cu deficit, și când trebuințele celor mai arzătoare nu niem satisfacă, — dălorim, sfântă avem să dezvălim situația, cum este să nu ne amăgim unii pe alții, să ne înșelăm cu tăceres noastră pe descendenții fundalorilor! Datorință avem aceia, cari în urma poziției, ce ocupăm la fonduri ca membrii ai comisiunii administratoare, cunoaștem mai bine și mai de aproape situația și greutățile ei; cunoaștem răul ce ne roade; — să expunem starea neagră, cura este și eventualitățile ce ne așteaptă, ca astfel să prevenim relele mai mari. Dacă nu am face aceasta, nu mai putem fi nici un moment vrednici de încrederea pusă în noi! Nu cel ce vorbește și descopere răul este vrămaș și dușman al instituțiilor noastre, ci cel ce ascunde și tace și prin aceasta împedecă sanarea răului la timp.

(Va urma.)

STIRILE ZILEI.

— 21 Iunie v.

Alteța Sa Arhiducele Leopold Salvator — scrie »Tel. Român« — a înapoiat vizita Escelenței Sale, Arhiepiscopului și Metropolitului nostru Ioan Mețianu, Miercuri după amiază, la orele 4 și trei sferturi. Alteța Sa imperială și regală a stat la înalt Prea Sfințitul domn Arhiepiscop și Metropolit cam treizeci de minute. Dela Escelența Sa, de care s'a despărțit în mod foarte cordial. Alteța Sa a plecat, în trăsura proprie, cu care venise la reședința arhiepiscopescă, la casarma artileriei, unde a ținut inspecție. Alteța Sa imperială și regală a regretat mult, că așteptat fiind la casarmă, nu poate să viziteze și frumoasa noastră catedrală.

Examenul de gimnastică la școalele noastre medii se va ținea Luni în 22 Iunie v. în curtea de gimnastică la orele 5 1/2 p. m. În decursul exercițiilor libere și la aparate va cânta muzica militară. După încheierea examenului va urma premiarea celor mai buni gimnastici. În caz de timp nefavorabil examenul se amână pe altă zi. Intrarea 40 bani.

Părintele Hlinka din nou condamnat. Părintele Hlinka a luat o nouă pedeapsă, de astădată însă în bani. Afacerea e următoarea. Acum sunt doi ani părintele Hlinka întâlnind pe funcționarul Soós pe stradele Rozenbergului îl apostrofă pentru dese deputățuni zadarnice ce se trime-teau la episcopul Párvy. Intre altele Hlinka spuse, că în chipul acesta se face risipă de bani publici. Tribunalul din Rosenberg, același care a condamnat pe Hlinka la doi ani temniță — deci foarte nepreocupat în chestie — a osândit pe părintele Hlinka la o lună temniță, dar curtea de casație din Presburg, stabilind numai delictul ofensei de onoare, a schimbat verdictul la 600 de coroane amendă în bani.

De-ale canalizării. Ni se aduce la cunoștință că săptămâna viitoare se vor începe lucrările de canalizare în stradele: *Johannis, Hirscher, Iul lat* și în locul din tața școalelor ov. sășești.

Zăpadă în Maramureș. Din Sighetul-Marmației se telegrafiază, că eri au căzut mari ninsori în comitatul Maramureșului, nimicind recoltele bițiilor locuitorii. În fața acestei grozave nenorociri s'a inițiat o mare mișcare, pentru a veni în ajutorul celor nenorociți.

În favorul copiilor săraci vor avea loc mâne după amiază în parcul Rudolf serbări aranjate de reuniunile de binefacere din Brașov. La aceste serbări va concerta muzica orașului.

Producția Conservatorului din București. Joi la orele 3 și jum. d. a., a avut loc a doua și cea din urmă producție muzicală a Conservatorului de muzică și de artă dramatică din București. La sfârșitul examenului s'a cântat »Mama lui Ștefan- cel-Mare«, frumoasa baladă a d-lui Dima. Ansamblul soliștilor, corului și orchestrei a fost neîntrecut. Această grea bucată ne-a dat încă o dovadă de cât se munceste la Conservator. D-ra Bobora și d-l Folescu au fost la înălțimea corului și orchestrei. Au asistat: d-na Clotilda general Averescu, d-l Pompiliu Eliad, directorul general al teatrelor cu d-na, d-na Olănescu cu d-șoarele, d-l Tănăsescu, inspectorul învățământului muzical. »V. N.«

Camera comercială din loc ne anunță, că doamna vâd. Siegens, proprietara fran-

Zelăriei de lux de aici, a primit din partea Regelui României, titlul de furnisoară a curții regale române.

Tuberculoza în România. Direcțiunea serviciului sanitar a întocmit o statistică privitoare la tuberculoza pulmonară în România pe anul 1905—1906. Din raport se constată că în 1905, au fost îngrijiiți 4615 bolnavi, dintre cari au murit 700 și au mai fost 12.542 de consultațiuni gratuite. În anul următor, au fost îngrijiiți 3704 bolnavi, dintre cari au murit 620, iar consultațiunile gratuite au fost în număr de 12.707. D-l Dr. Cantacuzino, directorul serviciului sanitar, a dispus să se construiască încă două noi spitale pentru tuberculoși, unul la Bisericanii (Neamțu) și altul la Bărnova (Vaslui), acesta din urmă purtând numele regretatului Dr. Ion Radovici.

În comunele rurale s'au dat 2721 consultațiuni gratuite în anul 1905 și 3352 în 1906. În spitalele rurale au fost tratați 900, dintre cari au murit 119 în 1905 și 800 dintre cari au murit 90 în 1906. După sex, au murit la o rașe, în 1905, 2495 bărbați și 1891 femei, iar în 1906, 2028 bărbați și 1550 femei. Cel mai mare contingent de tuberculoși îl dau muncitorii; în orașele Capitale au fost 17.88 la sută, iar în celelalte orașe 35.54 la sută în anul 1906. Meseriașii cu viața sedentară dau un contingent mai mare de tuberculoși decât coialații; agricultorii vin cu 10—14 la sută în 1905 și cu 14—22 la sută în 1906 în orașele mici.

Camera de comerț și industrie din Brașov va ținea Luni în 6 Iulie n. la orele 3 p. m. o ședință plenară.

O dramă familiară. Din Newyork se anunță, că un comerciant anume Turner, care era foarte gelos, amenința pe femeia sa că dacă o va prinde cu vre-un bărbat, o va ucide. Duminecă d-na Turner se duse la biserică, întovărășită de fiul ei, un băiat de 16 ani. Turner, care o urmărea de la distanță, nu recunoscându pe fiul său și crezând că însoțitorul femeii ar fi un amant al ei, trase trei focuri de revolver asupra tinărului și două asupra femeii. Amândoi căzură greu răniți la pământ. Văzând înspăimântătoare a sa greșală, Turner îndreptă arma contra sa, dar glonțul îl atinse numai ușor, deoarece trecătorii îi smulseră arma din mână. La închiisoare, Turner refuză să mănânce și să bea, deoarece voiește să moară de foame.

Ciuma în Egipt. Guvernul român a fost informat că la 29 Iunie st. n. s'a ivit la Alexandria (Egipt) un caz de ciumă bubonică. La Bagdad (Turcia de Asia) nu s'a mai ivit încă un nou caz de ciumă, dar au murit doi dintre bolnavii vechi. Direcțiunea generală a serviciului sanitar a luat toate măsurile de carantină pentru proveniențele din acele localități.

Tuberculoza și telefonul. În urma unui articol publicat în ziarul medical »The Lancet« din Londra asupra primejdiilor de molișiro prin aparatele telefonice, s'a încercat o curioasă experiență la unul din telefoanele biroului postal din Central Exchange. Încercarea s'a făcut cu un transmisiător, de pe gura căruia s'a luat tot praful găsit și s'a inoculat la doi purcei de India. Unul din ei a murit la 23 de zile după inoculare, iar autopsia a dovedit ravagiile tuberculozei. A doilea murit după 27 de zile și semnele de ftizie, cari de asemenea s'au constatat au îngăduit să se tragă concluzia, că germenii tuberculozei pot fi transmiși și prin aparatele telefonice. Prin urmare, e necesar să se desinfecțeze periodic aparatele publice sau particulare. Aceasta se face zilnic la cele 50 de telefoane din Stock-Exchange din Londra cu ajutorul unui desinfector aprobat de departamentul postelor. Dar până acum, pilda aceasta n'a fost urmată. Se speră, că experiența dela Central Exchange va avea ca efect generalizarea acestei măsuri profilactice.

Muzică la promenadă. Muzica orașului va concerta Luni la orele 5½, la promenada de jos. În program este luată și »Hora Sinai« de Ventura.

Aviz. Din cauza repausului Duminecal va fi deschisă mâine în orele de după amiază numai farmacia d-lui F. Jekelius.

Aparate fotografice pentru diletanți. Recomandăm tuturor cari se interesează de arta fotografiei, acest sport plăcut și ușor de învățat casa specială provădută cu articoli din domeniul fotografiei a firmei fondată în anul 1854. A. Moll k. u. k. Hof-lieferant Wien I Tuchlauben 9. La cerere se trimite preț curent ilustrat.

Două producțiuni publice culturale.

Râșnov, Iunie 1908.

Amice!

Ț'am fost promis, că din retragerea mea, aleasă de bunăvoie departe de sgomotul orașului, îți voi comunica din când în când câte ceva de interes general cultural. Îmi împlinesc promisiunea. Ca om de școală, carele din tinerețe mă devotaseam instrucțiunii publice, ori ce incident cât de neînsemnat relativ la școală mă impresionează și îmi cuprinde eul meu psihic cu un farmec, de care nu mă pot elibera pe deplin până ce nu-mi descarc sufletul fie cu cuvântul, fie cu scrisul de impresiunile produse și ideile cristalizate, consecință firească a oricărui proces psihic.

Am asistat aici la două producțiuni publice-culturale; la una mai sau mai corect zis lunară, sârbătoare școlară și populară într-o poeniță prea îngustă pentru desfășurarea jocurilor școlarelor și danțurilor tineretului dornic de astfel de petreceri. Un conglomerat de oameni de toate categoriile, postați sub umbra binefăcătoare a arborilor tineri, ce împrejmuia acest loc, alții în centru danțând cu focul tineretei fără să le pese de norii de pulbere produși prin frământarea solului nisipos de sub sprintenele lor picioare — îți face impresia, că acest popor plin de vigoare o merită a brava vitregitate timpurilor și azi ca și în trecutul cât de depărtat, uneori nu mai puțin vitreg ca epoca luminilor, în care trăim și ne sbuciumăm a ne conserva individualitatea noastră etnică moștenită dela străbunii noștri valoroși în mersul repede și pe întrecute al evoluțiunii timpului prezent.

La vr'o două săptămâni după Iunia-lul de a doua zi de Rusalii, la 15 l. c. v. mi-se prezintă ocaziunea a doua a azista la altă producțiune și mai serioasă și mai apreciabilă din punctul meu de vedere. Duminecă se ținu aci esamenul de vară, ori anual, al școlii primare cu cinci clase în șase despărțăminte, conform legii, conduse de 5 învățători. Avizat de dirigentele acestei școlii, că esamenul se începe precis la 1 oră p. m. mă grăbii a mă prezenta renunțând la repausul obicinuit și necesar unui bătrân ca mine, numai și numai să pot azista chiar dela începutul esamenului.

Însă esamenul începu abia la ora 2 p. m. Un incident fu pricina acestei întârzieri cam neplăcute asistenților. D-l inspector districtual de școlii din acest protopopiat sosi cu trăsura sa din comuna sa de reședință, în care este și paroch, abia la timpul notat aci. Trec peste incident, dar în țesă generală nu pot a nu observa »sine ira et studio«, că noi Românii suntem greu de disciplinat, punctualitatea noastră lasă încă mult de dorit. Să nu uităm mai cu samă în prezent, când evenimentele ne copleșesc cu repeziunea fulgerului, că »ordo est anima rerum«, iar disordinea cât de neînsemnată ar fi ea în aparență, produce repede și pe nesimțite disarmonie puterilor acestui neam cu temperament sanguinico-colic și cu toate aceste răbdurii și pacinic — așa putea zice prea răbdurii une-ori — notă apretiată din punctul lor de vedere de adversarii noștri politici, cari îl încarcă de laude meritare și nemeritate cu meschina intențiune a-și descărca resentimentele, să nu zic ura seculară asupra conducătorilor poporului firești, înferându-i de instigatori-agitatori, sau în limbajul trivial buitogatăi ai acestui popor blând, pacinic și flexibil.

Esamenul s'a ținut în biserica spațioasă și frumoasă demnă de această comună fruntașe, căci în edificiul școlii, vechiu dar trainic și așezat la un loc din ori-ce considerație priincios sănătății școlarelor, lipsește încă o sală mai spațioasă. Un public număros, onorațiilor comunei, părinții și rudeniile elevilor se prezentară la acest festival școlar urmărind cu interes viu răspunsurile copilașilor acestora vioi, sprinteni, curăței, deschiși în mișcări, gesturi, vorbe și cu deosebire în cântare. Un singur inconvenient mi-se păru a fi, rezonanța prea tare a bisericei, încât din răspunsurile elevilor rostite cu voce plină, unele îți scapă.

Nu voi face recenziunea modului de esaminare a domnilor învățători, din care poți întrevădea în multe cazuri metoda de predare a materiei; ci mă mărginesc a prezenta prestațiunile, cum mi-se prezintară, făcând unele observări subiective discutabile în ori ce caz, dar și cu bunăvoință făcute.

(Va urma).

Varietăți.

Ziarul »Comedia« din Paris a pus la cale un *interesant plebiscit*. A redactat 11,000 circulări, pe cari a trecut numele celor 21 critici dramatici mai cunoscuți din Paris.

Aceste circulări s'au trimis apoi în provincie, autorilor dramatici, romancierilor, criticilor, artiștilor, directorilor de teatru, abonaților la teatru, cercetătorilor obicinuiți ai teatrului etc. cu rugarea de a arăta criticul preferat din listă.

Acel dintre concurenți care va avea cel mai mare număr de voturi va fi proclamat »prințul criticei«. — Și i-au sosit ziarului »Comedia« 10,125 răspunsuri, cari l'au scos în frunte pe Faguet, cu 1525 voturi, apoi A. Brisson cu 1368 voturi, Catulle Mendès cu 1301 voturi, Jean Richopin, cu 978 voturi și Nozière cu 813 voturi.

La rândul lor însă Catulle Mendès și Brisson și-au dat votul pentru Faguet.

Până acum s'au cunoscut plante carnivore, cari mănăcă până și șoareci, s'au cunoscut flori cari rid și flori cari plâng, dar nu s'a auzit nici odată până acum de un *vegetal, care să fie apucat de tusa mângărească*.

Revista, »Journal de la sante«, a descoperit acest vegetal, care crește în țările tropicale și ale cărui fructe seamănă cu ale bobului. Această plantă e maniacă, e uneori apucată de mânie și ceea ce e curios orice fel de praf îi face rău.

Îndată ce se lasă pe frunzele ei un singur fir de praf, stomatele sau organele respiratoare ale plantei se umple cu gaz, se umflă până ce produc o explozie, care seamănă mult cu tusa mângărească a copiilor.

De bună seamă ar produce un interesant sgomot tusa, care s'ar produce aruncând praf mult pe câteva exemplare din această plantă.

Cu toate că s'a constatat că pământul e rotund și că ocolul lui se poate face într'un timp relativ scurt — și cu toate că toate unghiurile pământului afară de poluri sunt cunoscute, totuși s'a putut descoperi de curând, *rasse omenești încă necunoscute până azi*.

Astfel niște oameni de știință, Humbold și Digueu au descoperit în Mexico, care nu e nici un pământ nelocuit nici barbar, aproape de orașul Tepic (cu 20,000 locuitori) două popoare cu nume, cu limbă și cu viață aparte și necunoscută. Ei păstrează moravurile lor antice, ca și când n'ar fi început acolo o viață nouă prin venirea de atâtea veacuri a Europeanilor în acel Nou Continent.

Dar și mai de curând un alt om de știință a descoperit în Siberia de nord tribul Yukoghiriilor, cu desăvârșire deosebiți de ceilalți Eschimoși prin tipul lor, prin limba și prin moravurile lor.

Ei prind la căruțe câinii și femeile lor, iar pe bătrânii, ajunși nefolositori, îi omoară

Cugetări și maxime.

Acela care caută gloria prin virtute, nu cere decât aceea ce merită.

Poporul și cei mari n'au nici aceleași virtuți, nici aceleași vici.

Comerțul este școala înșelătoriei.

Credința este consolarea celor sărmani și teroarea celor fericiți.

Arta de a place e arta de a înșela.

Când nu găsim liniștea noastră în noi înși-ne, e nefolositor a o mai căuta în altă parte.

Iubirea este pentru sufletul celui ce iubește aceea ce sufletul este pentru corpul, pe care îl însuflețește.

Nu se blamează viciul și nu se laudă virtutea decât din interes.

La Rochefoucauld.

ULTIME ȘTIRI.

Viena. 4 Iulie. Regele Eduard pleacă la 6 Iulie la Marienbad și între 7 și 8 ale lunii va fi oaspele Maj. Sale Monarhului la Ischl. Regele Angliei se va reintoarce apoi la Marienbad, unde rămâne 3 săptămâni.

Londra. 4 Iulie. Din St.-Louis se telegrafiază că la Sedalia (statul Missouri) s'au ciocnit eri din cauza ceței două trenuri accelerate.

Sunt 8 morți și 20 răniți.

Berlin. 4 Iulie. »Vossische Zeitung« publică un articol intitulat »Rădăcinile răului din Macedonia« în care arată pe față și citând numele miniștrilor sârbi, bulgari și greci din Belgrad, Sofia și Atena, spune că aceștia sunt autorii crimelor asasinatelor, jafurilor și incendiărilor din Macedonia. Mai departe se citează numele acelor conzuli generali sârbi, bulgari și greci, din diferitele orașe ale Macedoniei, cari pun la cale și încurajază crimele, sprijinând pe bandiți.

Petersburg, 4 Iulie. Se telegrafiază din Taebris, că *revoluția și anarhia au luat acolo proporții îngrozitoare*. Mulțimea, și în special femeile caută să se refugieze la consulatul rusesc. Revoluționarii au încunjurat localul consulatului așa că mulțimea nu poate pătrunde. Pe străzi au loc masacre. Poporul este indignat împotriva Rușilor și sunt temeri că el va ataca băncile rusești. Situația este foarte serioasă și nu corespunde întru nimic cu știrile oficioase, cari caută să ascundă gravitatea evenimentelor. De pretutindeni se anunță că poporul se inarmează.

»ALBINA« institut de credit și de economii

Fiilulu Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna Iulie 1908.

Intrate:

Numerar cu 1 Iunie 1908.	Cor. 26,139-90
Depunerii spre fructificare	» 153,417-32
Cambii rescumpărate	» 393,040—
Conturi curente	» 11,266-53
Împrumuturi pe efecte și alte împrumuturi	» 14,370-02
Împrumuturi pe produse	» —
Monetă	» 5,502-93
Jomisiuni, cupoane și efecte	» 8,328-31
Bănel	» 180,994-54
Interese și provisiuni	» 24,157-58
Diverse	» 287,575-44
	Cor. 1,104,792-57

Es site:

Depunerii spre fructificare	Cor. 169,042-85
Cambii escomptate	» 402,067—
Conto curent	» 8,951-29
Împrumuturi pe efecte și alte împrumuturi	» 18,737—
Împrumuturi pe produse	» —
Monetă	» 6,532-73
Comisiuni, cupoane și efecte	» 1,114-61
Interese și provisiuni	» 3,561-65
Spese și salare	» 4,128-38
Bănel	» 286,755-46
Diverse	» 179,193-84
Numerar cu 30 Iunie 1908	» 24,707-76
	Cor. 1,104,792-57

Dr. Nicolae Vecerdeea

dirigent.

Iosif Oncioiu
contabil.

Ioan Murăroiu
cassier.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branicea.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiuni

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ ★

Cărți de rugăciuni.

Sonorul său frumos răsuna în tórele plânso-cânturii la mormântul Domnului nostru Isus Christos de Ucenescu, ... —24.
Carte de rugăciune de Calistrat Cora sunt cu: Cor. 1-40, 1-60, 1-80, 2-40, 2-60, 7—, 8-40.
Lauda lui Dumnezeu: costă —90, —60, 1-80, 2-10, 2-65, 2-80, 3-10, 3-50.
Cheia Raiului costă: —75, 1-20, 1-40, 2—, 3-50.
Versurile născerei Domnului nostru Isus Christos, ... —12.
Visul Născătoarei de D-zeu —.12.

Epistolie a Domnului nostru Isus Christos, ce a trimis-o Dumnezeu din ceriu, ... —24

Cărți de rugăciuni întocmite de protopresbiterul Calistrat *Coca*, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortodox oriental din Cernăuți cuprindând diferite rugăciuni: rugăciunea de seară, către d-l nostru Isus Christos, ingerul păzitor cântarea de laudă pentru sfânta Născătoare. Rugăciunile în zilele de peste săptămână. Liturgia de Duminică. Acatistul binevestirii. Canone. Rugăciuni de pregătire pentru mărturisire. Rugăciunile din săptămâna luminată. Rugăciunile din ziua Născerei Domnului. Rugăciuni de cuprius felurit etc.

Töte aceste cărți sunt în diferite legături de la cele mai simple până la cele mai luxose. Töte însă sunt foarte frumoase și elegante. Prețul lor e felurit.

NOXIN

Cea mai bună
Cremă
 de
Ghete

Se capătă în toate prăvăliile mai mari
The „NOXIN“ Co.

London: E. C 57, Chiswell Street
Wiena XVIII.: Willy Weingärtner
 S mpey-Strasse 13
 Telefon 22149.
Paris: 125. Rue Montmartre.
Budapesta, VI.: Brüder Hochsinger.

Cărți noi.

În institutul de arte grafice „*Minerva*“ au apărut următoarele cărți frumoase:
N. Dunăreanu. „Răsplată“ (nuvele). Prețul cor. 1.50.
I. L. Caragiale. „Momente, Schițe, Amintiri“. Prețul cor. 2.—.
Maria Baiulescu. „Extaz“ (poezii). Prețul cor. 1.50.
M. Sadoveanu. „Dureri înăbușite“ editia II. Prețul cor. 2.—.

Adina Gr. Olănescu. „Cugetări“. Prețul cor. 1.50.
Guy de Maupassant. „O viață“ (umilul adevăr) traducere de *Em. Gârleanu*. Prețul cor. 2.—.
Cor. Moldovan. „Cântarea cântărilor“. Prețul cor. 1.—.
Caton Theodorian: „Sângele Solovenilor“. Cor. 1.50.
Ion Bărsănel: „Dor pustiu“. C. 1-50
C. Sandu-Aldea: „Sfaturile unui plugar luminat“, carticica I-a. 50 bani.

Băile minerale vindecătoare din Előpatak

au efect deosebit contra boalelor de stomac, rinichi, ud, mișcă, ficat și epină, șoldină, reumatism, constipație, precum și contra boalelor, cari se desvoltă din nervozitate. Cura cu renumita apă de beut Előpatak, urmată după ordinațiunea medicală, împreună cu băi reci și calde, masaj, gimnastica svedică, trai dietetic dă rezultate foarte favorabile. Sesonul băilor dela 15 Mai până la 15 Septembrie. Stațiune de cale ferată *Feldioara* (Fődvár) și *Sepsi Szt. György* cu comunicație ieftină de trasuri. Locuințe și întreținere ieftine și elegante. Pentru sesonul prim din 15 Mai până în 15 Iunie și al doilea dela 20 August până în 15 Septembrie se plătește numai jumătate din taxa pentru cură și muzică. Locuința cu 50%, întreținerea mult mai ieftină. Apa minerală Előpatak ocupă primul rang între apele minerale alcatuite ce conține alcooloid de fer se folosește și ca doftorie de casă, și e foarte plăcută amestecată cu vin sau ca beutură răcoritoare. În străinătate precum și în țeară se consumă anual mai mult ca un milion de sticle. Locul de trimitere Előpatak și în cele mai multe orașe și case de comerț en-gros.

La dorință se trimit și prospecte franco.

Dirrecțiunea.

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, hidroterapie rațională, cură de zăr și lapte.

DORNA

în Carpații Bucovinei.

Stație a cailor ferate, situată la confluența Dornei și Bistriței auriu, 14 oare depărtare dela București și 11 oare depărtare dela Liov.

Palate monumentale de cură, laboratoriu balneologic, apeducte din izvoare Alpine, canalizație, lumină electrică, pavilion de isolare, cale pentru biciclete, de două-ori pe zi concerte ale muziceii militare dela Regimentul din Bistrița, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsură, călare și plute.

Succese splendide la: boale de nervi, boale femești și cele de inimă, la anemie, arteriosclerosă și exudate.

Prospecte gratis.

Informațiuni medicale se pot lua la medicul stabilimentului de băi, cons. imp.

Dr. Arthur Leebel.

NOUL OTEL

„CONTINENTAL“

proprietatea domnului Petru Popovici, situat în strada Castelului, Brașov,

s'a deschis.

Cel mai elegant otel din Brașov.

Patruzeci odăi.

Lumină electrică.

Băi și grădină la dispoziție.

Otelul este arangiat **cu cel mai elegant și modern confort** și e situat în centrul orașului, aproape de teatru și de aleele orașului.

167,28—10.

Zizinul (Zajzon) băi calde și reci, feruginoase și iodferuginoase,

renumit prin frumsetile sale naturale, este una din comunele Săceleor în Brașov. Stațiunile mai apropiate de C. F. R. Brașov și „*Dereztye-Hétfalu*“ de unde Motor și Omnibus în timp de 1¹/₄ oare duc deadreptul în localul băilor pentru 70 fileri.

Postă, Telegraf, Telefon Medic și farmacie în loc.

Băile sunt într'un ținut păduros, frumos și cu minunate locuri de excursiune, cum sunt: romantica vale a Zizinului, Csukás-öl, Peatra-mare, Dealul studenților (Schuller), Buceciu, Peatra-Craiului (Königstein), paurile: Buzău, Șanț (O. Săncz), Timiș, Bran; comunele: Predeal, Azuga, Bușteni, Sinaia, București, Constanța, port și băi de mare, care dela Zizin se află la distanță de 12 oare în marginea Mării negre. Apoi la băile dela Kovaszi. Málnás, Előpatak, Tusnád, peștera cu pucioasă dela Torja și Iacul „Sfintei Ana“.

Prețuri ieftine. 30 odăi mobilate în hotel, vile și case private pentru întreg sesonul cu 40—200 coroane. Alimentarea zilnic dela 2 cor. 80 fileri în sus.

Piață ieftină Distracție: zilnic de 2 ori muzică capela lui Ignác Péter din Brașov, tennis, aparate de gimnastică, popice etc.

Taxa băilor dela 30—100 fileri. Sunt băi calde și reci feruginoase, basine din beton pentru înot deoddbit bărbați și femei, Favor pentru scaldători. Taxa de seson dela 4—12 ani 2 cor., de aci în sus 4 coroane.

După analiza profes. universitar *Dr. Lengyel Béla* apa iodoasă întru toate se potrivește cu cea din Ems, Gleichenberg și Niederelster, iar cea feruginoasă cu cea din Bartfa (Bartfeld). Ce conținut de fer întrece apele din Spaa, Fyrmont, Franzensbad și Marienbad, concurează cu cea din Rohitsch.

Sesonul durează dela 1 Iulie până la 1 Septembrie.

Cu informații mai detaiate servește

Sipos János,

notar comunal în Cernat (Săcele).

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ce bicose la stomac și pânteco, în contra cărceilor și acreei la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bole femeesci a luat acest medicament de casă o răsnândire, ce cresce meru de mai multe decenii încoace. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2— Falsificățiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marea de scuire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat), alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răceală.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metodel cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —40 b. Cinci bucăți cor. 1.80

Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. — Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și reg. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provinciă se efectuează zilnic prin rambursă postală — La deposite să se ceră anunit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL. Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști *Ferd. Jekelius, Victor Roth* și en gros la *D. Erems Nepoși.*